

Семінарське заняття 1. Політична історія як наука.
Становлення українського етносу та його державності

1. Політична історія у просторі соціально-гуманітарних наук.
2. Політична історія України як наука: предмет, джерела, методи, особливості.

Семінарське заняття 2. Політичні аспекти утворення й розвитку
Київської держави (Русі-України) у IX–XIV ст.

1. Слов'янські протодержавні утворення на українських землях.
2. Теорії походження Київської держави.
3. Основні етапи розвитку державності в Київській Русі.
4. Сутність та політичні наслідки феодального роздрібнення Русі (друга пол. XI - поч. XII ст.).
5. Етнічні процеси в Київській державі.
6. Політичний устрій Київської Русі.
7. Соціальна структура населення Київської держави.
8. Особливості соціально-політичного устрою та історичне значення Галицько-Волинського князівства.

Семінарське заняття 3. Українські землі у складі Великого князівства Литовського
та Речі Посполитої (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)

1. Політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського (XIV – I пол. XVI ст.). Політичний устрій Великого князівства Литовського.
2. Українські землі під владою Речі Посполитої:
  - а) політичні причини та наслідки Люблінської унії;
  - б) Берестейська церковна унія: політичні причини та наслідки;
  - в) братський рух у боротьбі за політичну консолідацію українського суспільства.
3. Виникнення українського козацтва та етапи його політичного становлення.
4. Політична культура козацтва та його лідерів.

Семінарське заняття 4. Становлення й занепад української державності у XVII- XVIII ст.

1. Соціально-політичні передумови української національної революції
2. Політичні аспекти подій 1648-1657 рр. в Україні:
  - а) державницькі процеси в Гетьманщині;
  - б) політичні тенденції в українському суспільстві;
  - в) політичні аспекти українсько-російського союзу.
3. Доба Руїни (1658-1686 рр.) в політичній історії України:
  - а) криза козацької автономії;
  - б) розпад Гетьманщини;
  - в) особливості територіально-політичного устрою Гетьманщини.
4. Політичні причини та наслідки поразки І. Мазепи.
5. Гетьман в екзилі П. Орлик і його конституція.
6. Ліквідація автономії України наприкінці XVIII ст.

Тема на самостійне вивчення. Українське національне відродження XIX ст.

1. Адміністративно-територіальний поділ та політичний устрій українських земель у складі Російської та Австрійської імперій.
2. Революція 1848 р. в Австрійській імперії та українці.
3. Активізація суспільно-політичного життя українців у Російській імперії (масонство, декабристський рух, політична програма Кирило-Мефодіївського товариства, громадівський рух, народництво).
4. Політизація національного руху в Україні. Утворення перших українських політичних партій на межі XIX-XX ст.

АТЕСТАЦІЯ 1.

Семінарське заняття 5. Нові тенденції в соціально-політичному житті України на поч.ХХ ст.

1. Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на поч. ХХ ст.
2. Виникнення українських політичних партій на поч. ХХ ст.
3. Українські фракції в парламентах Росії та Австрії на поч. ХХ ст.
4. Українці в роки Першої світової війни.
5. Революційні процеси в Росії та їх вплив на Україну.

Семінарське заняття 6. Національно-демократична революція в Україні. Боротьба за державність (1917-1920 рр.)

1. Боротьба за національне самовизначення України: Центральна Рада.
2. Внутрішня та зовнішня політика гетьманату П. Скоропадського.
3. Діяльність Директорії УНР на тлі політичної боротьби 1918-1920 рр.
4. Західноукраїнська народна республіка: внутрішня та зовнішня політика.
5. Утвердження більшовицької влади в Україні.

Семінарське заняття 7. Політичні режими на українських землях у 20–30-і рр. ХХ ст.

1. Утворення СРСР. Соціально-політичне становище України у складі СРСР.
2. Політична система радянської України у 20–30-ті роки. Становлення та утвердження тоталітарного режиму. Ліквідація багатопартійності в Україні.
3. Політичні цілі та наслідки індустріалізації та колективізації.
4. Політика українізації: суть та наслідки.
5. Голодомор 1932-1933 рр.: політичний аспект.
6. Політичні процеси на західноукраїнських землях у міжвоєнну добу: національна політика польського, румунського, чехословацького урядів.

Семінарське заняття 8. Політичне становище України напередодні та в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

1. Українське питання в політиці європейських держав напередодні другої світової війни. Карпатська Україна - пролог світового конфлікту.
2. Початок Другої світової війни. Радянізація західних областей України у 1939-1941 рр.
3. Політичні процеси в Україні в період німецької окупації.
4. Звільнення України від окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України.
5. Рух опору українського народу. ОУН-УПА.

Семінарське заняття 9. Суспільно-політичні процеси в УРСР в умовах кризи тоталітарної системи у 1945-1991 рр.

1. Внутрішньополітичне та міжнародне становище УРСР після другої світової війни.
2. Радянізація західноукраїнських областей після другої світової війни.
3. Операція «Вісла»: політичний аспект.
4. Політична ситуація в Україні в умовах десталінізації.
5. Зростання кризових явищ у політичному житті.
6. Партійно-державне керівництво УРСР: П. Шелест та В. Щербицький.
7. Дисидентський рух в Україні.

Тема на самостійне вивчення. Розбудова незалежної Української держави (1991-2018 рр.)

1. Процес перебудови в СРСР та її особливості в Україні.
2. Проголошення незалежної Української держави.
3. Формування багатопартійної системи.
4. Державотворчі процеси в Україні в умовах незалежності.
5. Конституційний процес в Україні.
6. Особливості формування зовнішньополітичного курсу України.